

L' APAT

UN CADA DISSAPTE

PREUS

Un número. 5 céntims. || Un any de subscripció. . . 2'50 pessetas.
Deu números. 30 » || Deu subscripcions anyals. 13 »

EN LA LLIBRERIA DE D. ALVAR VERDAGUER, RAMBLA DEL MITJ, 5, BARCELONA
Y EN CASA D. EUGENI GUAL, SANT SADURNÍ DE NOYA.

Mas de la Brousse - Montpellier

Lo 14 d' Agost el Pinet, el Joseph y jo'ns trovavam á Montpellier disposats á estudiar vinyas y cellers

Se parla de tan bonas cullitas d'aquellas terras, qu'era cosa de veuren, y no veureu solsament per curiositat, sino per treuren profit y fer altre tant á Sant Sadurní ó mes si's pot Jo tenia interés ab entusiasmarli el Joseph y 'l Pinet que son los qui mes poden influir en l'augment de cullita de Can Codorniu.

Avuy desitjant que de nostra excursió se n'aprofitin tots los lectors de L' APAT y augmentin las sevas cullitas, los trametaré algunas notas.

La primera visita fou á la Brousse finca de M. Francois Crassons que es director gerent de la Companyia de Salins de Midi que produex 83.000 cargas de vi. crech doncs qu'ha d'esser home entés en vinyas. Pero nosaltres no visitarem llavors las fincas de la companyia, sino la seva finca particular, una petita hirsendeta de 52 jornals de terra que li ha produhit alguns anys 3 000 cargas de vi, ó sian 58 cargas per jornal.

Enguany le mala cullita per causa del mildiu y malalties primerencas y creu que sols farà unas 2.100 cargas.

M. Crassons matex que 'ms acompanyava diu que las terras d'aquet país solen produir unas 40 cargas per jornal, pro que als volts de Narbona donau 125

caigas per jornal y en alguns trossos escullits arriuan á 175 cargas per jornal.

Podi curt, té'ls cep molt bax, y plantava primer á 1'75x1'75 mes tart á 1'50 x1'50 y ara á 1 metrox1 metro, lo que dona una vinya molt espessa, que un no enten com la poden llaurar.

Vegerem ceps d'Aramon empeltats sobre Lot y ceps d'Aramon sabre Riparia; los primers tenian doble cullita y doble fusta que els segons.

Abona tota la finca cada dos anys ab 10 kilos de fems per cep, posats fent una corona al voltant de la soca; gasta dos vagons de fems per jornal de terra cada dos anys ó sian 52 vagons cada any. Lo grandios femer que vegerem prova qu'es vritat, y era sols de la tercera part dels que gasta.

No vol adops quimics de cap mena. No es estrany, puig está á 4 kilometres de Montpellier, ciutat de 75,000 animas que dona abonos baratos. En cap altra finca tenian tant carinyo als fems, pro tampoch en cap altra pujavan los blets tant tendres y gemats mes alts qu'els ceps y axó qu'era esmajencat de quinse dias. Una plujeta los ompla d'herba. La finca es de seca.

El Pinet vá estudiar bé la llissó per que al arriuar á casa vaig saber que havia comprat un vagó de fems. Tan de bó que també la estudií per procurar aquella igualtat de ceps que 'ms admirava, que sens veurer trossos com la vinya

del Mariameta detrás de Sant Sadurní, perquè no'n vegegrem de ceps tant bons, sortian cullitassas molt superiors á las nostras, sols perquè cada cep hi feya 'l seu paper y no se'n trovava un de magre per medicina.

La cullita la fan sense portadoras, com á Valencia; tenen uns carros revestits de lona, los omplen de rahims y á cops de palas descarregen. Cada macho té tres carros un á la vinya, un pel camí, y un que'n dexa per descarregar prop del celler.

Pujan los rahims ab sinia, los xafan á maquina, y 'ls prempsan ab dos prempsas de tres metros de gabia com la número 1 de casa.

La netedat era admirable en lo celler, tot de fondres de 250 cargaš. Cada dos anys repintan los fondres y 'ls seus peus, cada any las galletas dels cullidors y tot lo ferro, aprofitant los dias de pluja per aquesta feyna, que la fan los mossos. Cada quinse ó vint dias fa netejar los llautens, los fondres y tot lo celler.

Ha venut lo vi á 8 y á 9'50 francs la carga.

Se ven las brisas per cremar, que creu que no valen res per adop.

Cullen ab estisoras sense mallas com unas que'n varem comprar.

Y li varem dir *adeu y gracias* alant-nosen ab la música á una altra banda.

Manuel.

La sucursal del infern

En Pere Botero, president del concell de ministres de l' infern, un dia cap al tart, s'estava tot trist assegut damunt de un ferro ruhent, tot voltat de un fum negre molt espés, ficats els peus en un mar de sofre fós, vestit de vermell, ab unas banyas recargoladas de deu pams i mitj i una cuota verdosa que's movia per terra com una serpota del infern. Se veia que estava tot capficat. Boy estirat á sos peus jeya l' Escuat, gran ministre de la Governació.

Parlavan aixís:

— Què redimoni teniu, senyor Botero, ab aquet humor tan infernal?

— Calla, Escuat, boca d' infern. Què vols que tingui? Que no ho veus que estem á punt de perdre la partida? Quan temps fa que no has estat pel mon?

— Ara'n vinc, Senyor.

— I qué has fet de bó?

— L' he empestat ab el fum de la superbia, he ventat el foc de la luxuria i he aviat una capsa plena de escursons de enveja.

— Molta llenga i pocs fets. Fa deu dias que per la trapa del infern no ha entrat ningú Vatúa las banyas! Has resseguit las casas de una á una?

— Ah, Senyor Pere Botero! Qui s'hi fica per las casas. Darrera cada porta hi ha cada rosaris que tot me fan tremolar. I ara que las donotas la han donada per dir Pare nostres i fer senyar als fills.

— I no'm dius lo pitjor, Escuat embustero. Lo pitjor es que'ls homes en ben acabat el jornal se fican al niu i vinga jugar ab la canalla i festejar la muller i bromejar ab l' avi, sense recordarse mes de la teva Superbia, ni de la teva Luxuria, ni de la teva Enveja.

Apa, tros de dimoni, si no'n rumias una estem perduts.

Quan jo era jove! Si no que ara las arrels de las banyas se'm recargolinan pel cervell i no tinc cap pera pensar res. Bada la boca, lluc del infern. A veure si ab aquesta regadora de plom fos al cos se't desperta la dignitat.

— Ay! Ay! que crema! que crema!

— Tambè'm cremo jo, i fa forsa anys. Doncs mira, si no'ns treus d' apuros te'n faré tragar un bocoy d' aixó.

— Prou, Senyor. Ara que parla de bocoy, m' he sentit un llamp al cervell i m' ha vingut una pensada.

— Quina es, Escuat renegaire?

— Per las casas no m'hi puc ficar; vaja que no m'hi puc ficar, que'm petan las dents al veure certas cosas, á fé de dimoni. Me posaré á l' agoit i cassa-

ré ab reclam, i'ls xarparé ab menos feyna á dotzenas.

—Explicat, doncs.

—No us vull dir mes. La treta es segura. Abur i fins d'aquí un mes, me'n vaig á viatge. Ah! ja podeu engrandir les trapes del infern que'n rajará bona cullita.

L'Escuat feu una ganyota, se va enfilat com un mico per una corda i se'n va anar á donar una volta pel mon.

Van passar quinze dies i res, l'Escuat no tornava. Cada dia de bon dematí quan veyá l'excelentíssim Pere Botero que l'Escuat no tornava, feya cada ronc que tremolavan totes les voltes.

Al dia que feya setze, va comensar á sentirse un brugit estrepitós part de fora del infern, unes rastelleres de renecs, malediccions, llágrimes, baralles i punyalades que feya fredat.

—Ara va bé, ara va bé, cridava el Excelentíssim senyor Banyeta tot rentantse las mans i la cara ab el sofre del lago.

Tot de un cop s'obriren les trapes del infern i va comensar una pedregada d'homes, tot homes, com may s'ha via vist. Tots els dimonijs d'allá baix no donavan pas l'abast á rebejarlos de sofre bullent.

Quina n'havia feta l'Escuat?

Va posar sucursals del infern á totes les cantonades dels pobles, vull dir, hi va posar tabernes, ab uns lletrerots vermells que deyan:

Mes val aquí que á cal Apotecari.

May s'ha vist un negoci com aquell. Diuen que may se n'ha vist tancar cap de taberna. Els homes hi anavan á currúa feta i ja no jugavan ab els fills, ni festejavan la dona, ni feyan brometa ab l'avi. Allá aprenian de renegar, malehir i barallarse. Les dones aburrides á casa no tenian ganes de dir rosaris, aquestos anaven á parar tots á les escombraries i la canallota en lloc de senyarse renegaven com sos pares. La

fam se ficá per les cases i darrera la fam s'hi ficava també 'l dimoni ab tots els vicis.

Tal dia com avuy fa anys, l'Escuat va tornar al infern i va trobar tot l'infern fent festa major que'l rebia ab crits de *Visca l'Escuat! Visca l'Escuat!*

Quan en Yomagata va arribar á Tokio després d'haver derrotat als russos no va ser pas rebut ab tan rebombori com l'Escuat al infern després d'haver inventat les tabernes. Conteú que'l desgavell encara dura, i'l que durará!

Jordi Arnau

MON CALVARI

¡Quin camí més plé d'espines
el que'm porta vers l'amor!
Faré forsas gegantinas
per arribá ahont vol mon cor.

He comensat mon calvari
boy portant pesanta creu:
més, ¡bé prou deuré arribarli
ab l'amor per Cirineu!

Pro despres de tantas penas
vindrá la resurrecció
y's trencarán las cadenas
per volá vers ma ilusió.

Restam fidel, amor mía,
y no oblidis lo passat
que't vindrá a cercá algun dia
eix cor á tú consagrat;
qu'en lluyta fera s'aferra
per unir els nostres cors,
mentres Deu que jamay s'erra
dirá al veure aquets amors:

Hi ha encare amor á la terra.
¡Omplim son camí de flors!

Raul M. Mir.

(De *Talia*.)

SETMANALS

La qüestió nacionalista á Hungria es cada dia mes enmaranyada. El president del concell de Hungria no podent governar ab la majoria del congrés que li es contraria ha dimitit. El president del concell d'Austria

aconsella al Emperador resolucions enèrgicas contra 'ls nacionalistas Hungars. Està la qüestió pera resoldre. L' Emperador ha volgut consultar ab els quefes de las dos fraccions nacionalistas de Hungria. No se sap si 'n surtirà de aixó la pau ó be la guerra.

En semblant estat està la qüestió de la separació de Noruega. Una comisió mixta de Noruega i Suecia està discutint la forma de la separació i tant aviat corren vents de discòrdia com d' avinensa.

Dels autors de la bomba de Barcelona ya se 'n sap quelcom. El ministre de la governació diu que als tribunals pertoca aclarir si la culpa la tenen els clericals. No sembla sino que 'l govern ab insidioses relícencies indignes de tota serietat vol espolsarse de demunt la part de responsabilitat que li pertoca. Ja que no pot fer servir á la gent honrada de Barcelona á ses ambicions polítiques intenta, tal vegada, presentarla com sospitosa als ulls de certa gent que encara cria llana. Aixó no es ni més ni menys que 'l separatisme dels de dalt.

L.

Biblioteca Clásica Catalana

Havém rebut los quaderns primer y segon de la famosa obra històrica titulada *Crónica ó Comentarís del gloriosíssim y invictíssim Rey en Jaume Primer*, primera de la Biblioteca Clásica Catalana, que publica la casa editora de Ferrer y Vidal, estampada per primera vegada en moderna ortografia, á fi de que pugua ser degudament apreciada per tothom.

Inútil es fer constar aquí la gran importància d'aquesta obra y 'l gran tribut que ab la seva publicació's presta á la cultura de Catalünya, ja que ab ella se posa al alcans de tothom la comprensió del seu gloriós passat, per lo que la recomaném als nostres lectors.

FETS Y DITS

Dos senyors que s'havian trobat viatjant en un mateix departament de tren, se varen fer amics entaulant una llarga conversa bilingüe, perque l'un era català, l'altre castellà. Al despedirse s'oferriren la casa ab las següents paraulas:

—V. me manda, José Roman Perez de los Carrascales de la Sierra y Gutierrez de los Tres Regatos de la Vega, en Villanueva del Arzobispo calle de Doña Barbara de Braganza. siete duplicado, tercero, izquierda, tiene V. una casa y un amigo á su disposición.

—Pau Pi, Rech., tres, Sans, mani.

Un valencià que 's trobava malament envià á buscar un metje, qui 'l trobà ab una forta indigestió. Li preguntà si havia menjat massa de alguna cosa i 'l malalt, després de negarho ab insistencia, va confessar.

—*Com no sia que 'm menchi ahir dotze platerets de faves!*

—Dotze plats de faves! (exclamà el metje) ¿com rediantre os las vareu empassar?

—*En una micoteta de pa*, respongué 'l valencià tot serio.

CONSELLS

En tota contrarietat
lograrás sortir d'apuros
si contes ab l'amistat...
d'algún bitllet de cent duros!

Avans de tenir plets
dona fins els calsetets.

Quan visitis algú de los parents
posat sempre á la boca escuradents
serás més ben rebut—es cas probat—
si quan entres se pensan qu'has dinat.

E. Novell Sans.